

ใครหลอก

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “เทคนิคการพิจารณาจิต และแนวทางเพื่อเข้าไปตัดกามราคะ”

หลวงพ่อก : คำถามเนาะ คำถามนี้สุดยอดเลย

ถาม : สวัสดีครับหลวงพ่อก ลูกขอแนวทางการฝึกฝนขั้นตัดกามราคะ อาจจะดูเวอร์ไปหน่อย แต่ลูกขอมีแนวทางที่จะฝึกฝนว่าง่ายยากแบบไหน เพราะโดยรวมลูกพิจารณาจิตเป็นหลัก มีเทคนิคฝึกฝนแบบไหนบ้างครับ

๑. น้ำป่า น้ำไอหะ ที่เคยได้ยินได้ฟังหลวงพ่อกว่าน้ำป่ารุนแรง ลูกขอให้หลวงพ่อกอธิบายจุดนี้หน่อยครับ มันมีอะไรลงลึกไปอีกครับ คำว่า “น้ำป่ารุนแรงและน้ำไอหะ”

๒. ขั้นตอนและแนวทางตัดกามราคะแต่ละขั้นต้องมีแบบแบบไหนครับ ลูกไม่เข้าใจ ในจิตลูกจะได้มีแนวทางเพิ่มเติมหลังจากหลวงพ่อกอธิบายให้ฟัง

๓. ทางด้านสมาธิทำความสงบของใจเข้ามาแล้วออกไปใช้ปัญญาดังต่อไปนี้ ถ้าฝึกฝนจนชำนาญแล้วจะต่อยอดขึ้นไป ไปสู่ตัดกามราคะได้หรือยังครับ

ลูกขอรบกวนหลวงพ่อกช่วยคลายความสงสัยจุดนี้ด้วย ลูกจนปัญญา หมดภูมิไปต่อแล้วครับ จะได้มีแสงสว่างเดินต่อไปอีกครั้ง กราบขอบพระคุณ

ตอบ : อันนี้ เห็นไหม เวลาข้อ ๒ เขาบอกว่า “หลังจากได้ฟังหลวงพ่อกอธิบายให้ฟังแล้ว มันจะได้มีแนวทางเพิ่มมากขึ้น” มันจะมีแนวทางเพิ่มมากขึ้นมากน้อยแค่ไหน ถ้ามีแนวทางเพิ่มมากขึ้นมันต้องเป็นปัญญาของเรา ถ้าปัญญาของเรา เราฝึกหัดปฏิบัติของเรา เราจะได้ประโยชน์กับเรา

แต่ถ้าเป็นปัญญาของครูบาอาจารย์ เราต้องแสวงหา พอแสวงหาแล้ว เวลาพระเวลา เขาแสวงหาครูบาอาจารย์ของเขา เวลาเขาไปอยู่กับครูบาอาจารย์ เขาให้สังเกต สังเกตภายใน ๗ วันว่าจิตนิสัยเข้ากันได้หรือไม่ ถ้าเข้ากันไม่ได้ เราต้องเก็บบริวารไป เพราะถ้ามันวันที่ ๘ ล่วง ราตรี ที่ ๗ ก็คือเข้าวันที่ ๘ จะเป็นอาบัติปาจิตตีย์ ถ้ายังไม่พ้น ๕ พรรษา ยังต้องขอนิสัยอยู่

ฉะนั้น เขาต้องหมั่นสังเกต สังเกตกันว่าเข้ากันได้หรือเข้ากันไม่ได้ ถ้าเข้ากันไม่ได้ หมายถึงว่าจิตนิสัยไม่ตรงกัน ดุสิต คำสอนท่านรุนแรงเกินไป เรายี่นุ่นนวลอ่อนหวาน เราจับไม่ได้ ถ้าจับไม่ได้แบบนี้มันก็เป็นเรื่องจิตใต้สำนึก เป็นเรื่องความรู้สึก แต่มารยาทสังคมทุกคนก็ ยอมรับทั้งนั้น ทุกคนก็บอกว่ามันดีงามไปหมดละ แต่กิเลสเล็กๆ มันไม่ยอมรับ ถ้าไม่ยอมรับสิ่ง นั้นเราต้องแสวงหาครูบาอาจารย์ของเราที่มันยอมรับ แล้วถ้าเกิดถ้าไปเจอครูบาอาจารย์ที่ดีก็ ดี มากๆ เลย

ถ้าไปเจอครูบาอาจารย์ที่ท่านไม่จริง ถ้าครูบาอาจารย์ที่ไม่จริง คำว่า “ไม่จริง” อย่างเช่น การประพฤติปฏิบัติเราเป็นคน ที่ตอบปัญหาหมาหาคาล เวลาคนมาถามปัญหาทุกคนก็ บอกว่า เวลาปฏิบัติไปแล้วจิตมันเริ่มดีขึ้นแล้วแหละ แต่ถ้าเป็นผู้หญิงถ้าเห็นผู้ชายแล้วก็มี ความรู้สึก ถ้าผู้ชายเห็นผู้หญิงแล้วมีความรู้สึก ทุกคนก็บอกว่าจะทำอย่างไรจะให้ตัดความ ผูกพันอันนี้ จะตัดอย่างไรให้มันไม่มีความรู้สึกอย่างนี้ ทุกคนก็บอกให้พิจารณากาย ทุกคนก็ บอกจะตัดกามราคะ ทุกคนก็พูดไป พูดไป มันเป็นการพูดแบบโลกๆ แล้วการพูดแบบโลกๆ เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติก็อยาก จะ เห็นใหม่

เข้าคำถามเลย “เขาขอแนวทางในการตัดขั้นกามราคะ” แล้วเขาก็พูดเองนะ “อาจจะดู เวอร์รี่ไปหน่อย” มันไม่ดูเวอร์รี่ไปหน่อย มันดูเวอร์รี่ไปในแนวทางการประพฤติปฏิบัติของครูบา- อาจารย์เรา ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ถ้าพูดอย่างนี้ท่านตกใจนะ เพราะคำว่า “ตัดกามราคะ” มัน ต้องเป็นพระอนาคามี พระ-อนาคามีถึงจะตัดกามราคะได้เด็ดขาด แต่ถ้าเป็นโดยพระ- อริยบุคคล โสดาบัน สกิทาคามียังไม่ได้ขาด

แล้วท่านพิจารณาของท่านไปเรื่อย พิจารณา เวลาพิจารณากาย กายกับจิตมันแยกออกจากกัน ขาดเว็้งว่างเลย ขึ้นไปหาหลวงปู่มัน “เอ้อ! มันต้องอย่างนี้สิ เหมือนเราที่ถ้ำสาริกา” เวลาเหมือนถ้ำสาริกาแล้วติดอยู่ ๕ ปี เวลาออกมา เวลาหลวงปู่มันท่านก็พยายามชักออกมา ออกมาให้เห็นอสุภะนั้นนะ เวลาพิจารณาอสุภะตรงนี้นั้นแหละจะเข้าที่บอกว่าน้ำป่า น้ำไอชะ เวลาพิจารณาอสุภะ เวลาพิจารณารุนแรงขึ้นไปมันเป็นมหาสติ มหาปัญญา

ถ้าเป็นมหาสติ มหาปัญญา พอพิจารณาเข้าไป ต่อสู้กันรุนแรงมาก ท่านบอกตรงนี้เป็น ชั้นของน้ำป่าๆ น้ำป่า น้ำไอชะ น้ำไอชะคือน้ำของวิญญูะคือกามภพใจ ที่ว่าไอชะการเวียนว่ายในวิญญูะ เวลาพิจารณาเข้าไปมันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ตรงนี้มันรุนแรงมาก เวลามันรุนแรงมาก ท่านขึ้นไปหาหลวงปู่มัน ขึ้นไปหาหลวงปู่มัน เวลาหลวงปู่มันท่านแก้ไข สิ่งที่จะแก้ไขมันเข้าไปแก้ไข เวลาบอกว่า “ถ้ามันไม่ภาวนาไม่ใช้ปัญญามันก็พิจารณาไม่ได้ มันก็ต้องออกมาใช้ปัญญา ตอนนี้ใช้ปัญญาจนไม่ได้หลับไม่ได้นอน” มันรุนแรงที่ว่าไม่ได้หลับไม่ได้นอน มันเต็มทีของมันนะ

“นั่นแหละไอ้บ้าสังขาร ไอ้บ้าสังขาร”

พอบ้าสังขารขึ้นมา ท่านก็ได้สติของท่านเอง ท่านกลับมาพุทโธ พุทโธให้จิตมันสงบ

เราถึงพูดบ่อยมากกว่า “พุทโธ เวลาค่าบริการกรรมพุทโธ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ มันต้องใช้ตลอดไป เหมือนคนมีชีวิตต้องมีอาหารการกินตลอดไป นี่ก็เหมือนกัน การพิจารณาของเรา การทำงานของเรามันต้องมีการพักผ่อนของมัน มันต้องมีกำลังของมัน เวลาที่มีกำลังของมัน มันก็กลับมาพุทโธ กลับมาพัก กลับมาเพื่อให้จิตมันสดชื่น คำว่า “พุทโธ” มันต้องใช้ตลอดไปๆ”

ฉะนั้น เวลาพิจารณาของมันเต็มทีไปแล้ว เวลามันพลิกมันแพลง ตรงนี้มันรุนแรง พอรุนแรงขึ้นไป เวลาจะเป็นอสุภะมันจะเป็นอสุภะตรงนี้ มันไม่ใช่พวกเรามันผิวเผินใจ มันผิวเผินห้กลบกลบหนีแล้วเป็นการพิจารณากามราคะ แล้วมันก็พูดกันไปนะ พูดกันไป เวลาปฏิบัติกันไปตามโลก ใ้ันมันเป็นสัญญาอารมณ์ มันเป็นการพูด

แล้วการพูดในสมัยปัจจุบันนี้ เวลาหลวงปู่มั่นท่านมาสั่งสอนลูกศิษย์ของท่าน ท่านเทศนาว่าการของท่าน ในมุตโตทัยครูบาอาจารย์ท่านได้แนวทางมา แนวทางมา ดุสิตี เวลาครูบา-อาจารย์ท่านเทศนาว่าการ ยิ่งคำเทศนาว่าการของหลวงตามั่นมหาศาลเลย ทุกคนก็ไปวิจียไปศึกษา พอศึกษามากก็เอาแต่ทฤษฎีมา เอาแต่คำที่ได้ยินได้ฟังมา สัญญาเอา แล้วก็มาพิจารณา พอพิจารณาไป มันไม่มีขั้นตอนไง มันไม่มีขั้นตอนหมายความว่าจิตมันไม่สงบ จิตไม่พิจารณาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป พอไม่พิจารณาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป มันก็ไม่ว่าอะไรหนักอะไรเบา อะไรควรจะเริ่มต้น อะไรจะเป็นพื้นฐาน แล้วมันจะพัฒนาขึ้นไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปอย่างไร

พอพิจารณาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปไม่ได้ใช่ไหม ทีนี้เวลาเราปฏิบัติกันโดยสามัญสำนึก ทุกคนก็สิ่งที่กังวลที่สุดก็เรื่องนี้ สิ่งที่มีปัญหาที่สุดของมนุษย์ ของสัตว์มีชีวิต การสืบพันธุ์ พออย่างนี้มันก็เป็นเรื่องที่มันเข้าไปเป็นโทษกับใจ ทีนี้มันก็เอาตรงนี้ ทุกคนมีบาดแผล ทุกคนอยากข้ามกามโสมะ ก็เลยอสุภะๆ เราจะบอกว่ามันเป็นการเข้าใจผิดนะ

ถ้าเป็นความถูกต้อง เห็นใหม่ พอจิตสงบแล้วก็พิจารณากาย พิจารณากายถ้าเราเห็นตามความเป็นจริง เห็นเป็นไตรลักษณ์ คือ มันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป โดยความเป็นจริงแบบพระ-อัญญาโกณฑัญญะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ธัมมจักขุ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั้นต้องดับเป็นธรรมดา ท่านเห็นไตรลักษณ์เป็นเรื่องราวธรรมดา เห็นตามความเป็นจริง

เวลาปฏิบัติเริ่มต้นมันต้องอย่างนี้ มันเข้ามาโดยข้อเท็จจริงมันต้องเป็นอย่างนี้ ผ่านเริ่มต้นขึ้นมาก่อนเป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคามี เป็นอนาคามีขึ้นมา แต่มันไม่มีพื้นฐาน ไม่มีเบสิกเลย คนเราไม่มีอะไรเป็นพื้นฐานเลย “พิจารณาอสุภะ พิจารณาอสุภะ” ใครๆ ก็อสุภะ ไอ้โฮ! เราถึงบอกว่าเวลาปฏิบัติมันต้องกลับมาตรงนี้ก่อน เขาบอกว่า “คำถามเขาจะตัดกามราคะ เขาจะตัดกามราคะ” จะไปตัดอะไร จะไปตัดที่ไหน

คูลี เมื่อวานพูดถึงหลวงปู่เจี๊ยะ หลวงปู่เจี๊ยะเวลาท่านถาม “ถ้ามันจะพิจารณาเอาอะไรพิจารณา ต้องเอาจิตพิจารณา จิตเอ็งอยู่ไหน ตัวตนเอ็งอยู่ไหน”

เวลาเขามาดูถูกนะ เวลาภาวนากันเขาดูถูกดูแคลน “สมาธิมันเป็นตัวตนนะ สมาธิเป็นสมณะ” แล้วถ้าตัวตนไม่มี ใครเป็นคนทำงาน จิตต้องเป็นผู้พิจารณานะ ฐิติจิตความรู้สึกของเราที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันต้องสงบระงับ แล้วมันเองจะต้องเป็นคนพิจารณา ตัวมันเองจะต้องเป็นคนปลดเปลื้องในตัวมันเอง แล้วตัวเองยังไม่เห็นตัวเอง ตัวเองยังไม่รู้จักตัวเอง แล้วใครจะเป็นคนที่เป็นคนไปปลดเปลื้อง ใคร พอไม่ปลดเปลื้องบ๊อบทีนี้เอาแล้วส่งออกแล้ว กลายเป็นจินตนาการไปแล้ว อุบาทว์ไปหมดเลย คิดกันไป “จะตัดดอกสุกจะตัดคามราคาจะ จะตัด” เออ! มึงตัดไปเถอะ มึงอย่าอยู่นั้นแหละ ไม่มีสิทธิ์หรอก

แล้วถ้ามันจะเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เห็นไหม ครูบา-อาจารย์เราท่านสอน ท่านบอกว่า “ให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบใจเข้ามาก่อน ให้จิตเราสงบพอจิตสงบแล้วเป็นผู้เป็นคนนะ ถ้าเรายังไม่สงบเป็นเปรตเป็นผีนะ จะเป็นพระเป็นเจ้าก็แล้วแต่ ถ้ากิเลสเต็มหัวใจมันเป็นเปรตเป็นผีทั้งนั้น มนุสสเปโต มนุสสตีรัจฉาโน เป็นมนุษย์เปรต มนุษย์สัตว์ เพราะใจมันคิดยิ่งกว่านั้น ใจมันคิดทำลายเขาทั้งนั้น ถ้าจิตมันไม่สงบขึ้นมามันจะเป็นแบบนี้”

แล้วถ้าทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ให้เป็นมนุษย์สมกับความเป็นมนุษย์ แล้วเป็นพระก็สมกับความเป็นพระ เป็นพระก็เป็นพระทั้งรูปแบบ แล้วก็เป็นพระทั้งหัวใจ เราเป็นพระแล้ว ถ้าจิตสงบแล้วนั้นนะเป็นพระโดยความสมบูรณ์ พอสมบูรณ์แล้วฝึกหัดใช้ปัญญาๆ นั้นละมันจะออกสู่มรรคๆ วิปัสสนาคือปัญญา รู้แจ้ง รู้แจ้งในใจของตน รู้แจ้งในความเห็นผิด รู้แจ้งในสักกายทิฏฐิ ทิฏฐิที่เห็นผิดว่ากายเป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเรา เกิดมาชีวิตของกู เป็นของเรา ไม่ใช่!

ชีวิตเป็นสาธารณะ ชีวิตนี้เกิดมาในวัฏฏะ เกิดมา เห็นไหม ชีวิตนี้มันเป็นสมมุติอันหนึ่งที่เกิดมา ตั้งอยู่ แล้วต้องดับไป ต้องสิ้นชีวิตไป เป็นของเราจริงๆ หรือ ถ้ามันไม่ใช่ของเรา แต่

จิตใจมันเป็นอย่างนั้นใช่ไหม ก็ให้กลับมาพิจารณาตรงนี้ ถ้าพิจารณาได้พิจารณาตรงนี้บ๊อบ มันก็จะเข้าสู่บุคคล ๔ คู่ คู่ที่ ๑ คือมันต้องพัฒนาไปอย่างนี้

ปุถุชนคนหนา คนหนาทำสมาธิไม่ได้ ปุถุชนไม่เชื่ออะไรเลย เชื่อแต่ทฤษฎีมานะของตน แต่ถ้าพิจารณาเห็นโทษของมัน **รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร** มันก็จะเป็นกัลยาณชน กัลยาณชนคือเห็นรูป รส กลิ่น เสียงมันเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร พอมันเห็นเป็นโทษมันก็วาง พอวางขึ้นมามันทำสมาธิได้ง่ายขึ้น วางโดยปัญญาะ วางโดยข้อเท็จจริงนะ นี่กัลยาณชน

พอกัลยาณชนทำสมาธิได้มากขึ้น พอทำได้มากขึ้นถ้าเห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง จิตเห็นอาการของจิต นี่คือไสดาปัตติมรรค ถ้าใครเห็นข้อเท็จจริง เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริงโดยที่มีจิตจริงๆ คือสมาธิจริงๆ ตัวตนจริงๆ เห็นตามความเป็นจริง คือเห็นของจิตดวงนั้นเป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันติภูมิโกของจิตดวงนั้น จิตดวงนั้นจะยกขึ้นสู่บุคคลที่ ๑ บุคคล ๔ คู่ ที่ ๑ ที่ ๒

ถ้าเป็นไสดาปัตติมรรคบุคคลที่ ๑ พิจารณาโดยตามข้อเท็จจริง ถ้ามันสมุจเจทมันขาดเป็นบุคคลที่ ๒ เป็นคู่ที่ ๑ บุคคล ๔ มันจะเป็นขึ้นไป พัฒนาขึ้นไปอย่างนี้ แล้วบุคคลที่ ๗ ที่ ๘ นั้นถึงจะไปเห็นอสุภะ เห็นอสุภะมันจะเป็นกามราคะ กามราคะพิจารณาไปที่สุดแล้ว เห็นใหม่เวลากามราคะขาดออกไป กามราคะขาดออกไปสังโยชน์ขาดออกไป นั่นนะจะตัดกามราคะ นี้พูดถึงว่าถ้าเป็นขั้นเป็นตอนข้อเท็จจริงจะเป็นแบบนี้

แต่เวลาศัพท์เพหะระ ในสังคัมมันศัพท์เพหะระมันก็พูดกันไปในนั้นนะ จะทางลัด จะทางสั้นเป็นทางตรง เราได้ยินมาเยอะ บางที่ได้ยินแล้ว ประสาเหมือนผู้ใหญ่ เหมือนครูบาอาจารย์เวลาท่านมีสังคัมของท่าน พอท่านเห็นคนอื่นเขาศัพท์เพหะระนะ ท่านก็ฟังยืมๆ หลวงตาท่านยืมๆ นะเดี๋ยวนี้โลกปฏิบัติมันพูดกันไปอ้อลุ่มๆ แฉก หักลบกลบหนีแล้วเป็นธรรม พูดด้วยเหตุด้วยผลของมันโดยไวยาหาร แล้วก็บอกอย่างนั้นเป็นธรรม ใ้คนไปฟังแล้วมันฟังเข้าใจ มันเป็นสมมุติใจ มันสุ

ตมยปัญญา ปัญญาของโลก มันเป็นโลกียปัญญา ปัญญาทางโลก โลกเข้าใจได้ มันไม่ใช่โลกุตระ โลกุตตรปัญญามันเข้าใจไม่ได้ มันเป็นบันไดอย่างไรมันก็พังไม่ออก

แต่ถ้ามันพังของมันออก เห็นไหม โลกียปัญญา เข้าใจ เข้าใจแล้วซาบซึ้งๆ ซาบซึ้งก็อารมณ์ความรู้สึก อารมณ์ๆ ไม่มีความจริงหรอก ถ้ามีความจริงมันต้องเข้าเป็นบุคคล ๔ คู่ มันต้องเป็นความจริง นี่พูดถึงว่าคำถาม เห็นไหม จะเข้ามาสู่คำถาม นี่พูดถึงว่ามันเป็นปัญหาสังคม มันเป็นปัญหาสังคมของสังคมปฏิบัติที่หักลบกลบหนี้แล้วก็ว่าธรรมะ มันเป็นเหตุผลทางโลก หักลบกลบหนี้กันแล้วเป็นธรรมะแล้วมันไม่จริง

แต่ถ้าเป็นความจริง มาข้อที่ ๑ “๑. น้ำป่า น้ำโสมะ ที่คนไปได้ยินได้ฟังหลวงพ่อบุญมาว่าน้ำป้ามันรุนแรง ลูกขอหลวงพ่อบอกอธิบายถึงจุดนี้หน่อย มันมีอะไรลึกลงไปอีกครับ”

คำว่า “น้ำป้ามันรุนแรง” มันรุนแรงด้วยกำลัง ด้วยกิเลสที่มันตัวอ้วนๆ กิเลส เห็นไหม หลวงตาท่านเทศน์ของท่าน ถ้าวิชาคือจักรพรรดิ วิชาคือกษัตริย์ แม่ทัพใหญ่ ความโลภ ความโกรธ ความหลงเป็นแม่ทัพใหญ่ ตรงนี้แหละกามราคะมันอยู่ตรงนี้ ถ้าแม่ทัพใหญ่ เวลาจะประหารประหารแม่ทัพใหญ่ แล้วพอแม่ทัพมันก็มีกำลัง มีขุนพลของมัน นี่ก็เหมือนกัน มีหลาน เวทนา มีลูกเวทนา มีพ่อเวทนา มีปู่เวทนา คือกิเลสวิชาแต่ละชั้นแต่ละตอนมันแบบว่า ปัญญามันแตกต่างกัน ถ้ามันแตกต่างกัน มันละเอียดลึกซึ้งแตกต่างกัน พูดถึงในการปฏิบัติ ฉะนั้น น้ำโสมะๆ เวลาขึ้นของอสุภะรุนแรงมาก มันถึงเป็นมหาสติ มหาปัญญา พูดถึงการปฏิบัตินะ

“แล้วมันมีอะไรซับซ้อน”

พูดอย่างไรก็ไม่รู้หรอก ฉะนั้น เวลาพูด เห็นไหม เราอยู่กับหลวงตา ท่านพูดไป มีคนเขียนจดหมายไปต่อว่าท่าน เขียนจดหมายไปต่อว่าหลวงตานะ “อ่านหนังสือของหลวงตา คำหนึ่งก็กิเลส สองคำก็กิเลส หนึ่งก็กิเลส เลยสับสนไปหมดเลย ไม่รู้จะทำอย่างไร มีแต่กิเลสกับกิเลส”

ไอ้โฮ! ท่านสังเวชนะ ท่านเทศน์บนศาลาไง บอกคุณ นู่นก็กิเลส นี่ก็กิเลส แต่เวลาบอกว่ามรรค บอกว่าธรรม บอกว่าสติ บอกว่าสมาธิ บอกว่าปัญญา มันอ่านไม่รู้เรื่อง แต่ถ้ามันอ่านว่ากิเลสๆ มันชอบใจ พอมันชอบใจแล้วมันก็ผูกมัดกับหัวใจ แล้วเวลามีกิเลส เรามีกิเลส เรามีแต่ความทุกข์ๆ แต่เวลาบอกวิธีแก้ไข มันไม่รู้เรื่อง

เวลาคนเทศน์นะ เวลาคนเทศน์ท่านจะบอกเลย “นี่กิเลสนะ นี่คือตัวโทษนะ แล้วนี่คือมรรคนะ วิธีแก้ณะ วิธีแก้” แต่มันอ่านวิธีแก้แล้วอ่านแล้วไม่เข้าใจไง เลยเขียนจดหมายมาต่อว่าอีกด้วยนะ ไอ้โฮ! อ่านหนังสือหลวงตามันเหมือนกับประสาเราว่ามองโลกในทางลบ อะไรก็ลบไปหมดไง โลกมันเป็นทางลบ โลกลบ ลบด้วยกิเลสตัณหาของเรา แต่! แต่มันก็มีมรรคนะ มีวิธีการแก้ไขนะ มีการฝึกฝน มีความมุมานะ มีความเพียร ให้สู้กับมันนะ แต่ตอนนี้อ่านไม่เข้าใจ

นี่ก็เหมือนกัน “ฟังหลวงพ่อน้ำป่ามันรุนแรงนะ น้ำไอชะมันรุนแรง แล้วมันทำอย่างไร” อันนี้เวลาเทศน์ว่าน้ำป่ามันรุนแรง คนที่ปฏิบัติเข้าไปแล้ว ใครไปเที่ยวป่าแล้วไปเจอ น้ำป่า ไอ้คนคนนั้นมันจะซึ้ง ไอ้เราไม่เคยไปเจอ ไม่เคยไปเที่ยวป่าเนาะ แล้วไม่เคยไปอยู่ท่ามกลางน้ำป่า ที่มันซัด เห็นแต่ข้าว เห็นแต่ตำรา อ่านแล้วก็เฉยๆ ใครลองไปเที่ยวนะ ลองไปเจอน้ำป่า แล้วน้ำป่ามันซัดไปจะเป็นจะตาย มันซัดไปเลย ไอนั้น ไอ้โฮ! จะซาบซึ่งมากกว่าน้ำป่ามันรุนแรงขนาดไหน

วิธีการปฏิบัติก็เหมือนกัน ใครยังไม่เคยพบ ไม่เคยเห็น มันก็เท่านั้นแหละ แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ว่าการ หลวงตาท่านพูดว่า “หลวงปู่มัน เวลาหลวงปู่มันท่านจะเทศน์ว่าการนะ เวลาจะเทศน์ ท่านเทศน์ถึงสมาธิ เทศน์ถึงการฝึกหัดใช้ปัญญา เหมือนกับเครื่องบินเวลามันจะขึ้น มันขึ้นมาจากสนามบินนั่นนะ แต่มันก็ขึ้นเป็นชั้นๆ ขึ้นไป”

เทศน์ว่าการครูบาอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นอย่างนี้ทั้งนั้น ตั้งแต่เริ่มต้น เพราะการเทศน์หนึ่ง แล้วการเทศน์บุคคลคนหนึ่งเป็นผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติ เวลาบุคคลที่ฝึกหัดปฏิบัติมันจะ

ล้มลุกคลุกคลาน ท่านจะเทศน์เริ่มต้น ท่านจะบอกวิธีการทำสมาธิ สมาธิควรทำอย่างไร เห็นผลกับทางโลกใหม่ โลกเขาอาบเหงื่อต่างน้ำมีความทุกข์ความยากอย่างนั้น เห็นโทษใหม่

เวลาเรามาปฏิบัติ การกระทำ เห็นใหม่ มันก็ต้องมีการกระทำอย่างนี้ มันก็ต้องเหนื่อย ต้องยากเหมือนกัน คนปฏิบัติใหม่ทำสมาธิแสนทุกข์แสนยาก เวลาเทศนาเขาเทศน์อย่างนี้แหละ เริ่มต้นจากการฝึกหัดสมาธิ แล้วก็การฝึกหัดพยายามค้นคว้าหาสติปัญญาฐาน ๔ ค้นคว้าหา กาย หาเวทนา หาจิต หาธรรมตามความเป็นจริง แล้วพิจารณาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปจาก โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี จนอย่างนี้แล้วพอขึ้นไปถึงมันก็เข้าไปถึงตรงนี้เข้าไปถึงน้ำป่า เพราะมันต้องเป็นลำดับๆ ขึ้นไป

ถ้าไม่เป็นลำดับขึ้นไป เห็นใหม่ การประกอบรถ ถ้าประกอบเสร็จแล้วไม่ใช่เครื่องรถ รถเป็นรถใหม่ การประกอบรถยนต์มันต้องมีเครื่องยนต์ใหม่ มีล้อใหม่ มีตัวถังใหม่ มีอุปกรณ์ทั้งหมดใหม่ พอเสร็จแล้วก็เป็รถ นี่ก็เหมือนกัน เวลาเริ่มต้นก็ใส่ล้อไปก่อน ใส่ล้อไปก่อน มีตัวถังแล้วมีเครื่องยนต์ มีเครื่องยนต์มีส่วนประกอบทุกอย่างๆ มันก็ออกมาเป็นรถคันหนึ่ง

นี่ก็เหมือนกัน ว่า “น้ำป้ามันรุนแรง รุนแรงอย่างไร” รุนแรง เวลามันปฏิบัติไปมันจะเจออย่างนั้น มันเจออย่างนั้นเป็นขั้นเป็นตอน ถ้าเจออย่างนั้น คนที่ปฏิบัติไปแล้วมันจะเข้าใจ ฉะนั้น เวลาเทศนาว่าการแต่ละกัณฑ์นะ แล้วเวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงนั่งฟังอยู่ด้วย ท่านจะรู้เลยว่า ใ้คนเทศน์มันเป็นหรือเปล่า

บอกประกอบรถๆ มันไปทำเรืออยู่ มันบอกมันประกอบรถ มันประกอบรถได้อย่างไร ถ้าประกอบรถก็ต้องเป็นประกอบรถดี ถ้ายกตัวอย่างประกอบเรือก็ต้องประกอบเรือดี นี่พูดถึง ฉะนั้น มันเป็นขั้นตอน เป็นขั้นตอนว่าการทำสำเร็จรูปมาเป็นรถ ๑ คัน มันก็เหมือนกับเทศนาว่าการแต่ละกัณฑ์ๆ พอจบก็เป็นอย่างนั้น ฉะนั้น เวลาแต่ละขั้นแต่ละตอนขึ้นไปมันเป็นวิธีการ คนที่เป็นเข้าใจได้หมดเลย

นี่พูดถึงคำว่า “น้ำมัน” นะ ให้หลวงพ่อบิณฑบาต อธิบาย ถ้าน้ำมัน เ็งไม่เห็นขาวหรือ เวลาฝนตกรุนแรง เวลานั้นน้ำมันพัด ตอนนี้อย่างโคลัมเบียตายเป็นพันเลย น้ำมัน เอง! จบ เพราะมันพูดให้รู้เรื่องอย่างไรก็ไม่รู้เรื่อง คนไม่เคยรู้ ไม่เคยเห็น มันจะรู้เห็นได้อย่างไร

ฉะนั้น เวลาเทศนาว่าการเขาพูดออกมาจากความจริงในใจอันนั้น ผู้ที่มีปัญญา รับ เห็น ใหม่ ถ้าวินนะ เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอนท่านบอกว่าเหมือนคลื่นวิทยุ ถ้ามีเครื่องส่ง เครื่องส่ง ไม่มีมันก็ส่งคลื่นออกไปไม่ได้ เครื่องรับไม่มีมันก็รับคลื่นวิทยุไม่ได้ โทรศัพท์ไม่มีคลื่นก็รับไม่ได้ นี่ก็เหมือนกัน คนที่ไม่มีความรู้รับไม่ได้ แต่ฟังนี้สัญญา แล้วถ้าจำไปพูด โอ้โฮ! เก่งมากเลย “หลวงพ่อยังพูดผิดนะ ผมอธิบายได้ชัดเจนกว่าหลวงพ่อยะเลย” เออ! เ็งเก่ง พูดถึงคน ปฏิบัติเนาะ

“๒. ขั้นตอนของการตัดกามราคะแต่ละขั้นตอนมีแบบไหนครับ ลูกไม่เข้าใจ ให้จิตลูก จะได้มีแนวทางเพิ่มเติมหลังจากฟังหลวงพ่อกับ”

มีแนวทางก็ส่วนแนวทาง ฟังไว้เป็นคติธรรมเฉยๆ เวลาเราบวชใหม่ๆ เราอ่านประวัติ หลวงปู่มั่น อ่านประวัติหลวงปู่มั่นนะ เวลาท่านปฏิบัติเนะ ในประวัติหลวงปู่มั่นในสำนวนของ หลวงตาไม่ได้บอกขั้นตอนอะไรไว้เลย บอกแต่ประสบการณ์ของหลวงปู่มั่น **ในประวัติหลวงปู่ มั่นโดยสำนวนที่หลวงตาท่านเขียน ท่านเชิดชูธรรมะของหลวงปู่มั่น แต่ท่านไม่เอา วิธีการ เอาขั้นตอนมาอวดมาโชว์** แต่เวลาประวัติหลวงปู่มั่นมีคนมาเขียนเลียนแบบจะบอก ว่า “หลวงปู่มั่นชมเราอย่างนั้น หลวงปู่มั่นยกย่องอย่างนั้น” เอาหลวงปู่มั่นเป็นพื้นฐาน แล้วเอา กิตติศัพท์ กิตติคุณใส่ตัวเอง เวลาคนที่ไม่มีความรู้ในหัวใจ

เวลาในประวัติหลวงปู่มั่นนะ เราอ่านประวัติหลวงปู่มั่นแล้วเราพยายามทำของเรา เรา ทำของเรา เราเอาท่านเป็นแบบอย่าง เวลาเป็นจริงๆ ขึ้นมานะ เข้ากันได้หมด เข้ากันได้หมด เวลาหลวงตาท่านพูดถึง เห็นใหม่ ว่าเวลาไปหาหลวงปู่มั่น **“เหมือนเราที่ถ้ำสาริกา”** หลวงปู่

มันท่านมีชั้นมีตอนของท่าน เพราะท่านมีชั้นมีตอนของท่าน ท่านถึงจะมาตรวจสอบคนอื่นได้ ท่านถึงมาสอนคนอื่นได้ไง

นี่พูดถึงว่าชั้นตอน ชั้นตอนก็เป็นชั้นตอน เวลาชั้นตอนเวลาครูบาอาจารย์ท่านเป็นธรรมนะ ท่านกลับไม่พูดด้วย เพราะถ้าพูดไปแล้วนะถ้าใครเป็นพ่อเป็นแม่ไปบอกลูกทั้งหมดเลย แล้วลูกไม่มีประสบการณ์เลย ลูกเราก็ไม่มีประสบการณ์ตลอดไป เราให้นโยบายไป เราให้ลูกเราไปฝึกหัดงาน พอลูกเราไปพบอุปสรรค ลูกเราแก้ไขได้ ลูกเรามีปัญญาแก้ไขวิกฤติต่างๆ ได้ ลูกเราจะเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา ลูกเราจะดูแลทรัพย์สินสมบัติเราได้ปลอดภัยเต็มที่เลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลามันปฏิบัติถ้าไปรู้ไปเห็นของมัน เป็นความจริงของมัน ถ้ามันไม่จริงมันไม่เป็นก็คือมันไม่เป็น มันจะมาเอาชื่อเสียงของพ่อแม่ “มึงรู้ไหมว่ากูลูกใคร” เ็งยังไม่รู้จักเลยว่พ่อแม่ชื่ออะไร มึงจะมาถามกูได้อย่างไร “มึงรู้จักไหมว่าพ่อกูชื่ออะไร” เออ! มึงเก่งมากเลย นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมามันเป็นของมันขึ้นมา ไม่ต้องบอกว่าพ่อแม่กูเป็นคนที่ดีแล้วกูก็มีปัญญาหากิน กูก็มีปัญญาสร้างเนื้อสร้างตัวขึ้นมา ไม่ใช่เอาพ่อแม่มาอวด นี่ก็เหมือนกัน เวลาชั้นตอนๆ ถ้ามันรู้จริงมันเป็นความจริงของมัน

“๓. ในการทำสมาธิ ทำความสงบของใจเข้ามาแล้วออกใช้ปัญญาดังต่อไปนี้ ถ้าฝึกฝนไปจนชำนาญแล้วจะต่อยอดขึ้นไปได้ไหมครับ”

มันต้องฝึกฝนชำนาญ การต่อยอดต้องมีสติปัญญา คำว่า “มีสติปัญญา” เวลามันพิจารณาไปแล้ว มันปล่อยวางสิ่งใดแล้ว ถ้ามันไม่สมมุจเฉทปหาน เดียวมันก็พุงขึ้นมา ก็เลสถ้ามันยังไม่สมมุจ-เฉทปหานมันยังไม่ตายนะ คำว่า “ตาย” สมมุจเฉทปหานมีหนเดียว แต่เวลาตทั้งคปหานคือพิจารณาแล้วปล่อยวาง ปล่อยวางนี่คือการฝึกฝน ทำซ้ำให้มีประสบการณ์ ต้องทำแล้วทำเล่าๆ แต่ถ้าวันไหนสมมุจเฉทปหานนะ มันชัดเจนมาก สมมุจเฉทปหานกิเลสมันขาดไปจากใจ มันกังวานกลางหัวใจแล้วไม่พื้กลับมา เป็นกุปปธรรม อกุปปธรรม กุปปธรรม **สพฺเพ ธมฺ**

มา อนาคต คืออุปสรรค ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วิธีการ สัพเพ ธมมา อนาคต

แต่ถ้าจิตมันพิจารณาจนเป็นอุปสรรค อุปสรรค ในฐานะที่จะ เปลี่ยนแปลง ถ้ามันไม่เปลี่ยนแปลง ไม่เปลี่ยนแปลงอย่างไร มันจะรู้ชัดของมัน ถ้ารู้ชัด ของมัน นี่เิ่งที่บอกว่าโลกพร่องอยู่เป็นนิจ ธรรมชาติสมบูรณ์แบบไม่มีพร่อง ไม่มีการขาด ตกบกพร่องและไม่มีการเติมเต็มอีก ไม่มี! ไม่มีสิ่งใดที่จะเข้าไปสิ่งนี้ได้ อันนี้ถ้ามันเป็น สมุจเฉทปานแล้วจะเป็นอย่างนี้ แต่เป็นขั้นเป็นตอนของมันขึ้นไป นี่พูดถึงตามความ เป็นจริงนะ ให้ปฏิบัติตามความเป็นจริง

ไม่ใช่บอก “ไอ้โฮ! ผมกำลังจะตัดกามราคะนะ หลวงพ่อบอกทางมาเลย ให้ดาบอาญา สิทธิมาเลย เดี่ยวผมฆ่านั่นเอง”

เออ! อีกร้อยชาติ ถ้าเป็นจริงมันก็เป็นความจริงของมัน นี่เพียงแต่ว่าเวลาถามมา เรา ตอบด้วยเหตุด้วยผลนะ ไม่ใช่ตอบด้วยแบบว่าเบียดบังด้วยต่างๆ ตอบด้วยเหตุด้วยผล เพราะว่าเวลาจะพูดถึงธรรมชาติ เวลาเขาชวนคุยเรื่องธรรมชาติ แล้วเราจะไปหาเรื่องเป็นพาลชน ไม่ใช่! เขาจะคุยเรื่องธรรมชาติ แต่! แต่เป็นความมั่งง่าย มันเป็นเรื่องของความมั่งง่ายอยากได้โดย ที่ไม่รู้กาลเทศะ ถ้ามันเป็นความจริงมันจะมีกาลเทศะ ความมุนานะ ความกระทำมันจะเป็น ตามข้อเท็จจริงของมัน

ไม่ใช่ว่า “บอกมาสิแล้วจะทำ บอกมาสิแล้วจะทำ”

เขาเทศน์มาเป็นสิบๆ ปีแล้ว บอกมาเป็นพันๆ ครั้ง เ็งฟังรู้เรื่องหรือเปล่า ถ้าคนรู้เรื่อง มันไม่มีความลับเลย เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีกำมิดในเรา แบบตลอด ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปิดเผย ธรรมะของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ธรรมะของครูบาอาจารย์เราเปิดเผย นี่ก็เหมือนกัน เทศน์ว่าการของครูบา อาจารย์เปิดเผย แต่กิเลสในใจเรามันมีติดบอด กิเลสในใจเรามันบังไว้ต่างหาก แล้วก็ อยากรู้ใจ อยากรู้ หลวงพ่อบอกมาสิ จบ

ถาม : เรื่อง “ไม่ทราบว่าเป็นสมาธิไหมคะ”

กราบนมัสการหลวงพ่อด้วยความเคารพ ลูกขอความเมตตาช่วยตอบปัญหาดังนี้เจ้าคะ มีอยู่วันหนึ่งตอนกลางวัน ลูกเดินจงกรมช่วงแรกก็เผลอคิดไปโน่นนี่ สักพักใหญ่ๆ ก็เริ่มมีสติ อยู่ที่การเดินมากขึ้นค่ะ พอกกลางคืนลูกหลับไปได้สักพัก พอลูกรู้สึกตัวตื่นก็รู้สึกว่ จิตมันรับรู้ อย่างเต็มที่ เหมือนมีแต่ความรู้ตัวอย่างเดียว ไม่มีคำบริกรรมหรือความคิดใดๆ ไม่ได้รู้ลมหายใจ และก็ไม่ได้รู้ว่าเราอยู่ในอิริยาบถใดเลยเจ้าคะ มันเหมือนรู้แบบแน่นๆ เจ้าคะ ลูกอธิบายไม่ถูก เจ้าคะ ลูกเข้าใจว่าจิตเป็นสมาธิ แต่เป็นแค่จิตใจเดียวเท่านั้นก็หายไปค่ะ แบบนี้เป็นสัมผัส หรือเปล่าคะ

ขอเมตตาหลวงพ่ोज้าคะ กราบขอบพระคุณ

ตอบ : ว่า “มันเป็นสมาธิหรือเปล่า” ความเป็นสมาธินะ เราบอกว่า คำว่า “สมาธิ” เวลาเถียงกันเรื่องสมาธิ เราคุยกันด้วยปัญญาชน เราคุยกันแบบชาวพุทธผู้ที่มีเหตุมีผล ถ้าเป็นคำว่า “สมาธิ” ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญา มันเป็นมรรค ศีล สมาธิ ปัญญา

แต่ถ้าเราคุยเรื่องสมาธิ สมาธิแบบโลก แบบปุถุชนของเรา โดยสามัญสำนึกพวกเรามีสมาธิทั้งนั้นนะ คนเรามีสมาธิอยู่แล้ว ถ้าไม่มีสมาธิก็อยู่โรงพยาบาลศรีธัญญา คนที่ขาดสติ ขาดสมาธิก็คือคนบ้า ดุสิ ทางโลก ทางการแพทย์เขาบอกว่าเด็กสมาธิสั้นๆ แม้แต่เด็กยังรู้ได้ว่าสมาธิสั้น หรือเด็กปกติ เด็กปกติคือสมาธิมันสมบูรณ์ไง ถ้าเด็กบกพร่องก็เด็กสมาธิสั้น

ฉะนั้น จะบอกว่า คำว่า “สมาธิ” ถ้าบอกว่าสมาธิ เราก็มีสมาธิเหมือนกันนะ แต่สมาธิของปุถุชนไง สมาธิของมนุษย์ไง สมาธิแบบนี้คนที่สมาธิก็แบบนักวิทยาศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ นักวิจัยเขาต้องฟังต้องใช้ปัญญาของเขา เขาก็มีสมาธิระดับหนึ่ง ถ้าไม่มีสมาธิระดับหนึ่ง พวกนักวิจัยเขาต้องทดสอบ เขาใช้ปัญญาของเขาตลอด เขาก็สมาธิของเขา แต่สมาธิเป็นสมาธิของปุถุชน

ฉะนั้น เวลาเราจะฝึกหัดขึ้นมา เราต้องมาฝึกหัดอย่างนี้ **เราหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ เพื่อมีสติสัมปชัญญะ เพื่อให้จิตมันเกาะ จิตให้มันรับรู้** รับรู้จน เห็นใหม่ เหมือนเด็ก เด็กเวลามันหัดเดิน มันก็เกาะราวระเบียงไปก่อน เกาะไม้หัดเดินไปก่อน พอเด็กมันเดินได้มันก็ทิ้งไม้ ทิ้งราวระเบียง มันก็เดินของมันเองได้ จิตของเรามันจะเป็นอิสระไม่ได้ เพราะอะไร

เพราะจิตของเรามันพึ่งตัวเองไม่ได้ มันเกาะอารมณ์ของคนใจ มันเกาะอารมณ์ เกาะความชอบไม่ชอบ มันต้องเกาะ มันถึงแสดงตัว เวลาเราเพลอๆ เวลาเราสบายใจๆ มันไม่คิดอะไร เออ! เหมือนไม่รู้ตัว แต่รู้ เพราะมันไม่เกาะอารมณ์ใจ ฉะนั้น ถ้ามันเกาะอารมณ์ พอมันเกาะอารมณ์เขาถึงว่ามันสวย ฉะนั้น เราก็บังคับให้มันเกาะพุทโธๆ จนมันทรงตัวได้

สมาธิคือจิตที่ไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น เป็นจิตล้วนๆ จิตที่คงที่ จิตไม่ต้องแอบอิงพาดพิงกับอะไรเลยนี่คือสมาธิ ฉะนั้น เวลาเราพุทโธๆ เราก็พุทโธจนมันพุทโธไม่ได้ มันทรงตัวของมันเองไง มันอยู่ของมัน อันนี้มหัศจรรย์ พุดถึงสมาธินะ ฉะนั้น บอกว่า “พุดถึงสมาธิของมรรค ของศีล สมาธิ ปัญญา” แล้วถ้าบอกว่าสมาธิแบบโลกๆ ที่เขาพุดกันอยู่ “ไม่ต้องฝึกสมาธิ มันมีอยู่แล้วไม่ต้องฝึกสมาธิ” มันก็มีอยู่ แต่มันไม่พอหรอก เพราะอะไร

เพราะคนที่ฝึกหัดพอมีสมาธิแล้ว พอฝึกหัดใช้ปัญญา ใ้โฮ! ทำไมปัญญาเราสุขยอด คำว่า “ปัญญาสุขยอด” คือมันเข้าใจตัวเองหมด มันฉลาดพอที่จะไม่ไปรับรู้ความทุกข์เลย มันมีความสุขของมัน แล้วพอสมาธิมันอ่อนลง เราใช้ความคิดเหมือนกันเลยแต่ทำไม่จิตซัดละ ทำไมมันไม่ปลอดภัยเลย เพราะขาดสมาธิ ถ้าคนฝึกหัดแค่นี้จะรู้เลย ทำสมาธินะทำของเราจนสมาธิมันสมบูรณ์หรือสมาธิมันมีสมาธิดีขึ้น แล้วลองใช้ปัญญาสิ ใ้ที่เป็นปมในใจ ใ้เป็นเรื่องที่มันซัดซังของหมองใจ ใ้เรื่องใด ใ้โฮ! มันปล่อยวางได้หมดเลย

แต่ถ้าไม่มีสมาธินะ ใ้ที่ว่าปล่อยวางนี้ไม่ปล่อยหรอก แล้วมันโกรธมากยิ่งคิดยิ่งโกรธ ยิ่งคิดยิ่งเจ็บถ้าขาดสมาธิ แค่นี้ถ้าเราฝึกหัดอย่างนี้มันจะรู้ของมันเลย นี่พุดถึงสมาธิก่อนใจ

เพราะเขาถามว่า “เป็นสมาธิหรือเปล่า” จะบอกว่า “ไม่ใช่สมาธิเลย” “อ้าว! ก็หนูมีสมาธินะ” “อ้าว! ถ้าบอกว่าสมาธิอย่างนี้ไม่พอ” “อ้าว! แล้วสมาธิพอจะเป็นอย่างไร”

ไอ้กรณีอย่างนี้ถึงบอกที่เทศน์ตอนเช้านั่นแหละ ว่ามันพร่องอยู่เป็นนิจ คนทุกๆ คน อารมณ์ของคนมันแตกต่างกัน ความชอบไม่ชอบของคนมันแตกต่างกัน แต่ถ้าทุกคนทำความสงบของใจเข้ามา คือทุกคนทำให้จิตมีกำลังก็พอ มีกำลังแล้วก็เอากำลังของตนฝึกหัดใช้ปัญญา มันก็เป็นจิตนิสัยของคนแต่ละคนที่จะต้องทำของบุคคลของเราไป เพราะธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้ารู้เฉพาะตน คือรู้เฉพาะความรู้สึกรู้ใจเรา เพราะความรู้สึกรู้ใจเราทุกข์ ความรู้สึกเราอยากพ้นจากทุกข์ มันก็รู้สึกเฉพาะเรา มันก็เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันตภิฎฐิโก เป็นเรื่องเฉพาะใจใหม่ เป็นเรื่องเฉพาะใจเรา ใจเราสำคัญ ฝึกหัด ฝึกหัดเฉพาะใจเฉพาะเรา

นี่ย้อนกลับมาถามว่า “มันเป็นสมาธิหรือไม่”

ถ้าบอกเป็นสมาธิหรือไม่ เรายกถึงว่าสมาธิของปุถุชน สมาธิที่มีอยู่แล้ว เป็นสมาธิอย่างนี้ เป็น แต่ถ้าเป็นสมาธิ สมาธิที่ว่ามันจะต่อเนื่องไป เขาก็บอกว่า “มันเป็นแป็บเดียว มันเป็นคู่เดียว” ฉะนั้น “ถามว่าเป็นสมาธิหรือไม่” คำถามมีแค่นี้ เขาถามว่า “ที่หนูเป็นสมาธิหรือไม่” เป็นเองแล้วก็ยังให้หลวงพ่อกับมาคำประกันว่าเป็นหรือไม่

เราจะบอกว่า “ถ้าเป็นสมาธิหรือไม่” ก็เป็น แต่เป็นแล้วมันได้ผลหรือไม่ เป็นแล้ว เห็นใหม่ เราฝึกหัดให้มันต่อเนื่อง ฝึกหัดให้สมาธิเราดูแลได้ รักษาได้ มันเจริญขึ้นนั่นคือมันพัฒนาขึ้นเจริญขึ้น ที่เราฝึกหัด เราฝึกหัดตรงนี้ เราฝึกหัดให้จิตเราดีขึ้น จิตเราพัฒนาขึ้น ให้เรามีความสุข เราลงทุน ลงแรงก็เพื่อความสุขของเรา ความระบับของเรา เพื่อปัญญาของเรา

“แล้วถ้ามันเป็นหรือไม่” เป็น “ถ้ามันเป็นหรือไม่” ตอนนี้เป็นอดีตไปแล้ว “ถ้าเป็นหรือไม่” เขาบอกว่า “หนูเข้าใจว่ามันเป็นสมาธิแล้วมันเป็นสัมผัสหล่น เพราะอะไร” เพราะเขาอนตึ้น ตึ้นนอนขึ้นมาแล้วอารมณ์ดีใจ “เป็นสมาธิหรือไม่” เป็น คำว่า “เป็น” ของเรา เป็นแบบว่า ปุถุชนเรามันก็มีสมาธิอยู่แล้ว แล้วถ้าเราคิดได้ เรามีสติสัมปชัญญะมันทำให้เราไม่คิดมากเกินไป

ฉะนั้น จะบอกว่า สิ่งที่ทำมาๆ เป็นปัจเจก ตั้ง เป็นสันติภูมิโก ไม่ให้ใครหลอก สิ่ง
ที่ทำมาๆ ดูสังคมที่ปฏิบัติใครหลอกใครก็ไม่รู้ ไร้เรื่องคนหลอกคนเรื่องหนึ่งนะ แต่ของ
เรากิเลสหลอก ความเข้าใจผิดของเราหลอก ตัวเองหลอกตัวเอง ไร้สังคม คนหลอก
คน คนนั้นหลอก คนนี้หลอก เขาหลอก แต่จริงๆ แล้วความรู้สึกของเราหลอก
ความคิดของเราหลอก เราหลอกตัวเอง เราฝึกหัดจนเราฉลาด เราไม่หลอกตัวเอง
เป็นปัจเจก ตั้ง เป็นสันติภูมิโก ไม่ให้ใครหลอก ไร้นั้นโดนเขาหลอก ไร้นี้โดนเขาหลอก
เรื่องของเขา

พูดถึงเป็นสมาธิหรือไม่ มันก็เป็นสมาธิแบบเด็กๆ เด็กๆ ที่มันเป็นคนดีขึ้นมาทีดี

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเป็นสมาธิก็เป็น แล้วปฏิบัติต่อเนื่องไป เพียงแต่ว่ามันไม่มีประเด็นให้
เป็นคำถามที่ว่าจะต้องแก้ไข เพียงแต่ว่าเขาเป็นแล้ว เพียงแต่ขอความเห็น ถ้าขอความเห็นนะ
เราบอกว่า เป็นสมาธิใหม่ อ้าว! เป็น เอวัง